Я бачив сон — не все там сном було.
Погасло сонце ясне: темні зорі
Без променя і без шляху блукали
У безмірі, і крижана земля
У темряві наосліп кружеляла.
І наставала ранішня пора,
Й минала, дня по собі не привівши.
Загибелі своєї певний, люд
Колишні пристрасті забув. Завмерли
Усі серця в одній молитві: світла!
І жив при вогнищах народ; і трони,
Палаци вінценосних королів,
Хати, пристанища всього живого —
На вогнищах згоряли. І вогонь
З'їдав міста; і юрмилися люди
На згарищах, щоб глянути востаннє,
Запам'ятати лиця дорогі.
Були щасливі ті, кому вулканів
Присвічували смолоскипи з гір...
Весь світ знімів у болісній надії...
Ліси підпалено; та вже й вони
Щоденно танули; тріщали, тліли,
Валились чорні кістяки дерев;
І ширився навкруг похмурий морок.
І при останніх спалахах заграв
Зринали з темноти якісь химерні
Людські обличчя. Хто лежав у пітьмі,
Закривши очі, й плакав із одчаю;
Хто, голову понуривши, всміхавсь;
І заклопотано метались інші
У пошуках поживи для вогню,
І в бездумі вдивлялися у небо —
Печальний саван мертвої землі;
І падали з прокльонами додолу,
І скреготали й вили у пилу,

І злякані птахи кружляли з криком,
Махали непотрібними крильми.
І, страхом скорені, вже й хижі звірі
Йшли до вогню; і гади між людьми
Клубочились, сичали й не кусали;
А люди били їх собі на харч...
І спалахнула враз війна, якої
Давно не відав люд; і знову кров
Лилась за їжу; і осібно кожен
Сидів у темряві й понуро їв.
Любові не було. Єдина думка
Опала всіх: ганебна близько смерть.
Нестерпний голод пік людей. І гинув
У муках люд. Гнили кістки і трупи
Неховані. Кістяк гриз кістяка.
І пси голодні кидались на власних
Господарів. Один лиш вірний пес
Небіжчика-господаря не зрадив.
Він одганяв голодних і лихих
Людей, птахів і звірів, доки інша
Пожива надила голодні пащі.
Та сам не їв нічого, тільки вив,
Вив жалісно, лизав холодну руку,
Що вже погладить не могла його
Ласкаво. Та нарешті й він сконав.
Весь люд помалу вимер, тільки двоє
На все велике місто залишились;
Це вороги були. Зійшлись вони,
Де вівтаря ще тліли головешки.
Було чимало там святих речей
Не для святого вжитку. І руками,
Холодними й кощавими, вони
Враз попіл розгребли; диханням кволим
Роздмухали вогонь і, як на сміх,
Їм видно стало, і вони обидва,—

Не відавши, кого тут голод звів
Із написом страшним на чолі — Ворог,—
Нараз поглянули лице в лице,
Із жаху крикнули і впали мертві.
І світ став пусткою. І вся земля,
Колись могутня й велелюдна, нині
Чорніла грудою, без трав, дерев,
Без люду, без життя. Вже не було
Весни і літа, осені й зими.
Лиш хаос смерті був. Моря, озера
І ріки — все ущухло. Рух завмер
В німій безодні. На морях змертвілих
Безлюдні кораблі гнили. І щогли
Шматками осипались. І вода
Не плюскала, не хвилювалась. Шторми
Навік вляглись. І канули припливи
У небуття, бо місяць — їх владар —
Давно сконав. І в сонному повітрі
Вітри зів'яли. І не стало хмар,
Бо пітьмі поміч їх була вже зайва,—
Навіки Всесвіт в темряву запав.

Діодаті, липень 1816